

Jij en je Toekomst

In gesprek met
jongeren uit de regio

1 op de 3 jongeren is bang dat er na hun afstuderen niet genoeg werk voor hun is.

40% van de jongeren laat zijn of haar studiekeuze beïnvloeden door de crisis.

65% van de jongeren geeft aan graag mee te willen denken over oplossingen tegen jeugdwerkloosheid.

www.hoewerkjijaanjetoekomst.nl

BOD groep is een advies- en organisatiebureau gespecialiseerd in het bereiken van jongeren. BOD groep is in staat grote groepen jongeren te bereiken, te boeien en te binden. **Noordendijk 148, 3311 RR Dordrecht. 078 613 09 05**

Jij & Je Toekomst

In gesprek met jongeren uit de Drechtsteden en Gorinchem

Inhoud

Samenvatting	6
De groepchatsessies	6
Situatie van de jongeren.....	6
Studie en doorleren	7
Arbeidsmarkt	7
Oplossingen jeugdwerkloosheid.....	8
Inleiding	10
Methode	12
Groepchat	12
Conferenties	12
Communicatie.....	12
Situatie jongeren: hoe staan zij in de crisis?.....	14
Inleiding	14
3 op de 10 jongeren merkt effecten van de crisis.....	14
Jongeren hebben minder geld om uit te geven	14
Oorzaken dat jongeren door de crisis worden getroffen.....	15
Samengevat	16
Studie en doorleren	18
Inleiding	18
“Opleiding is belangrijk!”	18
Veel twijfel over doorleren.....	18
Stimuleren van doorleren: een goed initiatief!	19
Werkgelegenheid beïnvloedt studiekeuze bij 40%	20
Hulp school bij studiekeuze moet beter.....	20
Hoe? Meer informatie over opleidingen en persoonlijke aandacht	21
Samengevat	22

Arbeidsmarkt.....	24
Inleiding	24
Jongeren willen werken, maar waar is voldoende werk?	24
Helpt jongeren denkt meer dan 5 uur per week naar werk te gaan zoeken	25
Weinig jongeren bezig met stijgende werkloosheid	25
Wet WIJ; een goed idee!	26
Samengevat	26
Oplossingen jeugdwerkloosheid.....	28
Meedenken	30
Inleiding	30
Groepchatsessie bevat jongeren	30
Jongeren willen meedenken.....	30
Jongeren bereiken via reclame op TV en Hyves.....	30
Aanbevelingen.....	32
Situatie jongeren	32
Studie en doorleren	32
Arbeidsmarkt	33
Oplossingen jeugdwerkloosheid.....	34
Meedenken.....	34
Bijlage 1: de Groepchatsessie	36

Samenvatting

In het kader van het Actieplan Jeugdwerkloosheid zijn voor het project 'Jij & je Toekomst' chatsessies georganiseerd op diverse MBO-opleidingen en middelbare scholen in de Drechtsteden en Gorinchem. In totaal hebben 640 leerlingen deelgenomen aan deze chatsessies. De sessies draaiden om het onderwerp jeugdwerkloosheid. Doel van deze sessies is zowel de bewustwording van jongeren te vergroten als een beeld te vormen over jongeren en jeugdwerkloosheid. De resultaten zijn teruggekoppeld aan jongeren op interactieve conferenties, waar nog eens 150 jongeren aan hebben deelgenomen, en middels een flyer waarvan 10.000 exemplaren zijn verspreid onder jongeren. Tot slot zijn de resultaten ook op de Week van het Ambacht aan een groep jongeren gepresenteerd en is de flyer met de resultaten door leraren in het lesprogramma opgenomen.

De groepchatsessies

Een beschrijving van de groepchatmethode is te vinden op pagina 12. De methode is jongeren goed bevallen (pag. 30). Ruim 80% van de deelnemers heeft de groepchatsessie met een voldoende beoordeeld. Daarnaast geeft 65% van de deelnemers aan het belangrijk te vinden om mee te denken over jeugdwerkloosheid. Dit initiatief lijken de jongeren dus goed te waarderen. In meer algemene zin geeft circa de helft van de jongeren aan dat ze met de gemeente mee zou willen denken over andere onderwerpen. Reclame, bij voorkeur op TV en via Hyves, is de meest geschikte methode om jongeren te benaderen.

- Laat jongeren vaker op een actieve manier meedenken over onderwerpen die jongeren aangaan, om zowel hun mening en ideeën te verzamelen als het bewustzijn te vergroten.

Situatie van de jongeren

Jongeren geven aan effecten van de crisis te merken (pag. 14). In eerste instantie, bij een meerkeuzevraag, geeft drie van de tien jongeren aan effecten van de crisis te merken. In discussievorm echter blijkt dat zeven van de tien jongeren zelf of in zijn omgeving gevolgen van de crisis ervaart. Het lijkt erop dat de discussie het bewustzijn vergroot. Welke effecten ervaren jongeren dan? Het meest genoemd is minder geld te besteden hebben, maar ook moeilijker een baantje kunnen vinden is een probleem waar jongeren tegenaan lopen. De hoofdreden dat jongeren relatief hard door de crisis worden getroffen is volgens henzelf een gebrek aan ervaring.

- Betrek jongeren bij de discussie over jeugdwerkloosheid om de bewustwording te vergroten.
- Informeer jongeren via reclames over waar ze (bij)banen kunnen vinden.
- Geef jongeren tips over geldbeheer en acties om geld te besparen. Dit om het bewustzijn over jeugdwerkloosheid verhogen.

Studie en doorleren

Jongeren vinden een opleiding belangrijk (pag. 18). Van de jongeren is 86% het eens met de stelling “Zonder diploma kom je moeilijk aan een baan”. Daarnaast denkt zeven op de tien jongeren dat een hogere opleiding het makkelijker maakt om een baan te vinden. Opvallend is het daarom dat een groot deel van de jongeren nog niet weet wat ze na hun huidige opleiding gaan doen. Bijna 40% van de middelbare scholieren en zelfs bijna 60% van de MBO-studenten geeft namelijk aan nog niet te weten wat ze na hun opleiding willen gaan doen. Met name onder MBO-studenten is er nog veel twijfel over de vraag of men wil gaan doorleren, 42% heeft deze beslissing namelijk nog niet genomen! Het idee van de overheid om jeugdwerkloosheid tegen te gaan door doorleren te stimuleren vindt een ruime meerderheid een goed initiatief.

Wordt bij het kiezen van een vervolgopleiding rekening gehouden met de werkgelegenheid? Door vier op de tien jongeren wel, maar daarmee ook door een groot deel niet. Verder geeft 72% van de jongeren aan dat de hulp van school bij de studiekeuze nog flink verbeterd kan worden. Jongeren geven aan dat zij veel zelf moeten uitzoeken en behoefte hebben aan meer persoonlijke begeleiding en informatie en voorlichtingen over vervolgopleidingen.

- Onderwijs dient meer te investeren in voorlichting:
 - Met name onder MBO-studenten bestaat veel twijfel over doorleren. Informeer deze groep over de toegevoegde waarde van doorleren en over de risico's om werkloos te worden. De jeugdwerkloosheid in deze groep is namelijk relatief hoog.
 - Van zowel middelbare scholieren als MBO-studenten weet een deel nog niet wat hij na zijn opleiding gaat doen. Bouw momenten voor jongeren in om hier mee bezig te zijn zodat jongeren hier bewust mee aan de slag gaan.
 - Organiseer interactieve voorlichtingsbijeenkomsten en workshops voor de jongeren. Deze methode stimuleert jongeren om actief met het onderwerp bezig te zijn.
 - Laat jongeren weten bij wie of waar ze terecht kunnen met vragen over vervolgopleidingen. Biedt ze een structuur bij het maken van hun keuze, zodat jongeren een houvast hebben en niet het gevoel hebben dat ze zelf alles moeten uitzoeken.
 - Laat docenten van vervolgopleidingen samen met recent afgestudeerde studenten voorlichting geven op scholen.

Arbeidsmarkt

Jongeren zijn gemotiveerd om te gaan werken, maar circa de helft weet niet in welke beroepen veel werk te vinden is (pag. 24). Over het algemeen houdt een groot deel van de jongeren zich niet bezig met de stijgende werkloosheid, veelal omdat zij er zelf nog weinig mee te maken hebben. Een kwart van de jongeren geeft aan zich hier weleens mee bezig te houden. De nieuwe Wet WIJ kan bij jongeren op veel steun rekenen, voornamelijk vanwege de stimulerende werking die van de wet uitgaat.

- Vertel jongeren in welke branches de kans op een baan groot dan wel klein is. Middels concrete cijfers en voorbeelden kan het deel van de jongeren, dat rekening houdt met werkgelegenheid bij het kiezen van een vervolgopleiding, worden vergroot.
- Geef jongeren voorbeelden van andere jongeren die tegen problemen zijn aangelopen. Zo staat het minder ver van hun bed en zal de bewustwording worden vergroot.

Oplossingen jeugdwerkloosheid

Jongeren hebben een aantal oplossingen aangedragen, die voor een groot deel overeenkomen met oplossingen zoals die in het Actieplan Jeugdwerkloosheid zijn beschreven (pag. 28). Hieruit blijkt dat jongeren zelf goede en gepaste oplossingen kunnen bedenken. Langer doorleren wordt vaak door de jongeren als oplossing genoemd. Eerder bleek al dat jongeren vinden dat er wat betreft voorlichting een hoop verbeterd kan worden door scholen. Het belang daarvan blijkt hier nogmaals.

- Jongeren hebben een goed beeld van geschikte oplossingen voor jeugdwerkloosheid. Laat hen vaker, bijvoorbeeld in het kader van een school- of studieopdracht, hieraan werken.
- Investeer meer in voorlichting door scholen om doorleren te stimuleren!

Inleiding

De gemeentes uit de Drechtsteden en Gorinchem hebben in het kader van de toenemende jeugdwerkloosheid het Actieplan Jeugdwerkloosheid opgesteld. Omdat de politiek jongeren bij het Actieplan wil betrekken heeft BOD Groep, in samenwerking met Route 23, het project 'Jij & Je Toekomst' opgezet. Doelstelling van deze campagne is enerzijds bewustwording van jongeren over hun toekomst vergroten en anderzijds het betrekken van jongeren bij het Actieplan Jeugdwerkloosheid. Met interactieve instrumenten worden jongeren op actieve en resultaatgerichte wijze betrokken bij jeugdwerkloosheid.

'Jij & Je Toekomst' is in november gestart met groepchats op zowel middelbare als MBO-scholen. Tijdens de groepchats hebben jongeren met elkaar gechat over vragen en stellingen met betrekking tot werken en leren. Vervolgens zijn er drie interactieve conferenties georganiseerd. Tijdens deze conferenties zijn de resultaten uit de groepchats aan een brede groep jongeren voorgelegd. Zij konden stemmen op de resultaten en meedenken over jeugdwerkloosheid. Daarnaast konden jongeren op www.hoewerkijjaanjetekomst.nl oplossingen tegen jeugdwerkloosheid op een creatieve manier uitwerken. Het beste idee wordt op 23 april beloond met een bedrag van €500,-. In totaal hebben 640 jongeren deelgenomen aan groepchatsessies. De resultaten van deze sessies zijn vervolgens teruggekoppeld aan jongeren op interactieve conferenties, waar nog eens 150 jongeren aan hebben deelgenomen, en middels een flyer waarvan 10.000 exemplaren zijn verspreid onder jongeren. Tot slot zijn de resultaten ook op de Week van het Ambacht aan een groep jongeren gepresenteerd.

In dit rapport worden de resultaten uit de groepchats gepresenteerd. Het rapport bestaat uit vijf onderdelen. In het eerste onderdeel wordt de situatie van jongeren met betrekking tot de crisis besproken. Vragen als "Wat merken jongeren van de crisis?" en "Hoe komt het dat jongeren door de crisis worden getroffen?" komen aan bod. Vragen met betrekking tot studie en doorleren staan in het tweede onderdeel centraal. Aan de jongeren is onder meer gevraagd of zij doorleren een goed idee vinden en of de werkgelegenheid in een bepaalde branche hun studiekeuze beïnvloedt. Vragen met betrekking tot de arbeidsmarkt staan in het derde onderdeel centraal. Tot slot worden in het vierde onderdeel de oplossingen besproken die de jongeren tegen jeugdwerkloosheid hebben aangedragen. Bij elk onderdeel zijn zowel de totaalresultaten weergegeven, als het onderscheid tussen de resultaten op middelbare scholen en MBO-scholen.

Methode

Groepchat

De groepchats vinden via het online discussieplatform www.groepchat.nl plaats. Tijdens een groepchat nemen de deelnemers plaats achter een eigen computer. Aan de hand van vragen en stellingen geven jongeren anoniem hun mening en kunnen ze online met elkaar in discussie gaan. Het voordeel van deze anonimiteit is dat alle jongeren dezelfde kansen hebben om hun mening te geven. Populariteit van jongeren onderling speelt geen rol, waardoor een realistisch beeld ontstaat van de opinies van de jeugd. De resultaten van alle deelnemers worden direct opgeslagen en besproken. De chatsessie is in de bijlage in zijn geheel opgenomen.

Met de groepchatsessies zijn de ervaringen en ideeën van jongeren uit de Drechtsteden en Gorinchem geïnventariseerd. Daarnaast is de jongeren gevraagd om oplossingen te bedenken voor jeugdwerkloosheid. De groepchatsessies moeten worden gezien als een kwalitatief onderzoek. Het aantal deelnemers is afdoende om een beeld te schetsen van hoe jongeren uit de Drechtsteden en Gorinchem denken over de behandelde onderwerpen. Deze steekproef is ook een goede indicatie voor de totale populatie jongeren in de Drechtsteden en Gorinchem met betrekking tot de kwantitatieve gegevens die in het rapport staan.

Vanaf november 2009 tot en met april 2010 hebben in totaal 39 groepen leerlingen van negen middelbare en MBO-scholen uit de regio Drechtsteden en Gorinchem deelgenomen aan de groepchats. Het gaat hier om ongeveer 640 jongeren.

Conferenties

Naast groepchats zijn er op drie scholen interactieve conferenties georganiseerd. Jongeren hebben tijdens deze conferenties met stemkastjes gestemd op vragen, stellingen en uitkomsten uit de groepchats. Op deze manier hebben 150 jongeren hun mening kunnen geven over werken en leren en zijn de resultaten uit de groepchats teruggekoppeld. De conferenties zijn afgesloten met een quiz. Leerlingen hebben hierbij hun kennis over leren en werken op de proef gesteld. Hierbij is onder meer de kennis over de Wet WIJ getest. De winnaars zijn beloond met een bioscoopbon.

Communicatie

Om bewustwording onder jongeren te creëren is het van belang dat de uitkomsten uit het onderzoek onder jongeren worden verspreid. De resultaten zijn tijdens de Week van het Ambacht aan een groep jongeren gepresenteerd. Daarnaast zijn er 10.000 flyers verspreid en hebben er diverse persmomenten plaatsgevonden.

Situatie jongeren: hoe staan zij in de crisis?

Inleiding

De huidige economische crisis vormt een directe aanleiding voor de stijgende jeugdwerkloosheid. Jongeren hebben het in een krappe arbeidsmarkt vaak extra moeilijk om een baan te vinden, onder meer omdat zij vaak weinig ervaring en geen vast contract hebben. Maar hebben jongeren zelf eigenlijk het gevoel dat ze iets merken van de crisis? En tegen welke problemen lopen jongeren en mensen in hun omgeving dan aan? Hebben zij zelf een idee waarom jongeren zo hard door de crisis worden getroffen?

3 op de 10 jongeren merkt effecten van de crisis

Met de stelling “Ik merk weinig van de crisis” is drie op de tien jongeren het oneens. Het aantal jongeren dat effecten van de crisis merkt is onder MBO-leerlingen hoger dan onder middelbare scholieren, namelijk vier op de tien ten opzichte van een kleine drie op de tien. De gemiddelde score in de tabel hiernaast is

Ik merk weinig van de crisis	Totaal	MBO	VO
Zeer oneens	8%	8%	8%
Oneens	21%	31%	18%
Eens	49%	49%	48%
Zeer eens	22%	11%	26%
Gemiddelde score	2,85	2,64	2,93

berekend door “zeer oneens” als één te tellen, “oneens” als twee, “eens” als drie en “zeer eens” als vier. Ook uit deze gemiddelde score blijkt dat middelbare scholieren minder effecten van de crisis merken, omdat hun gemiddelde score op de stelling “Ik merk weinig van de crisis” hoger is.

Jongeren hebben minder geld om uit te geven

“Tegen welke problemen lopen jij en mensen in je omgeving aan door de crisis?”. Deze vraag is in discussievorm gesteld. De reacties van de jongeren zijn gecategoriseerd en in de tabel hiernaast weergegeven. De totalen van beide groepen samen zijn zowel in absolute aantallen als in percentages weergegeven. Door de absolute aantallen te

Reactie	Aantal keer genoemd	Percentages		
		Totaal	MBO	VO
Minder geld om uit te geven	104	23%	15%	25%
Minder bijbaantjes/uren maken	74	16%	17%	16%
Ontslagen	56	12%	21%	9%
Werkloosheid	52	11%	10%	12%
Minder salaris	29	6%	9%	6%
Doorleren	8	2%	0%	2%
Geen last van	130	28%	28%	28%
Heb al werk	9	2%	0%	3%

geven ontstaat een beeld van de aantallen reacties tijdens discussies in de chatsessies. De reacties zijn voor zowel de MBO- en VO-groepen als het totaal ook in percentages weergegeven, om de onderlinge verhoudingen tussen beide groepen inzichtelijk te maken. Waar in eerste instantie bij de meerkeuzevraag “Ik merk weinig van de crisis” nog 70% van de jongeren aangeeft weinig van de crisis te merken, geeft bij deze discussie in beide groepen nog drie op de tien jongeren aan geen last van de crisis te hebben. De open discussievraag stimuleert wellicht wat meer tot nadenken, waarbij

blijkt dat veel jongeren zelf of in hun omgeving toch problemen zien. “Minder geld om uit te geven” is de meest gegeven reactie. Minder beschikbare bijbaantjes of uren kunnen maken, ontslagen en werkloosheid zijn aan elkaar gerelateerde antwoordcategorieën en vormen samen de grootste categorie reacties. Jongeren die aangeven geen last van de crisis te hebben zeggen dit vaak omdat ze er zelf geen directe ervaring mee hebben. Als naar de verschillen tussen MBO-studenten en middelbare scholieren wordt gekeken vallen twee dingen op. De middelbare scholieren zeggen vaker dat ze minder geld hebben om uit te geven, terwijl de MBO-studenten vaker aangeven dat ze met ontslagen te maken hebben gehad.

Enkele citaten uit de discussies:

“Je kunt minder leuke dingen doen dan eerst.”

“Geen werk, minder uren krijgen op je werk waardoor je minder verdient. En alles word toch duurder.”

“Veel collega's van mij zijn ontslagen.”

“Ik heb wel dingen gehoord zoals baan verlies, huis moeten verkopen etc. Maar dat staat niet dichtbij me.”

“Ik heb een baantje en makkelijk gevonden dus geen last van de crisis.”

Oorzaken dat jongeren door de crisis worden getroffen

De vraag “Waarom denken jullie dat jongeren zo hard door de crisis worden getroffen?” draagt ook bij aan het schetsen van een beeld over hoe jongeren de crisis en hun eigen situatie zien. In de tabel hiernaast is te zien hoe op deze vraag is gereageerd. In beide groepen zijn de jongeren vooral van mening dat een gebrek aan ervaring de

Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
		Totaal	MBO	VO
Te weinig ervaring	217	53%	60%	51%
Er is niet genoeg werk	32	8%	10%	7%
Makkelijker te ontslaan	24	6%	3%	6%
Ze werken nog niet	20	5%	5%	5%
Hebben (nog) geen diploma	16	4%	5%	4%
Slechte omgang met geld	11	3%	6%	2%
Werken nog niet fulltime	10	2%	1%	3%
Door vooroordelen over jongeren	7	2%	1%	2%
Is helemaal niet zo!	75	18%	9%	21%

voornaamste oorzaak is dat jongeren zo hard door de crisis worden getroffen. Andere redenen zijn volgens de jongeren dat er niet genoeg werk is, dat jongeren makkelijker te ontslaan zijn, nog niet werken of geen diploma hebben. Een enkeling wijst er voorts op dat jongeren niet goed met geld kunnen omgaan. Twee op de tien leerlingen vindt juist dat jongeren helemaal niet hard door de crisis worden getroffen. Onder middelbare scholieren is de groep jongeren die dit vindt aanzienlijk groter dan de MBO-groep.

“Je moet altijd een hoeveelheid ervaring hebben, die jongeren nog niet hebben. Een gat in de ervaring dus.”

“Ze worden er eerder uitgegooid omdat ze de jongste zijn.”

“Ouderen denken negatief over jongeren.”

“Omdat jongeren opnieuw moeten beginnen ouderen hebben meestal al een baan.”

“Ze weten niet hoe ze met hun geld moeten omgaan.”

“Eigenlijk lijkt me dit best wel onlogisch. Wij zijn goedkoper, leren snel dus waarom doen ze moeilijk?”

Samengevat

Drie op de tien jongeren merkt effecten van de crisis als in een meerkeuze vraag naar hun persoonlijke situatie wordt gevraagd. Tijdens de open discussie echter over welke problemen de jongeren zelf maar ook hun directe omgeving ervaren, luidt nog drie op de tien reacties “Ik heb er geen last van”. Het lijkt erop dat de open discussie tot dieper nadenken stimuleert. Welke problemen jongeren ervaren? Middelbare scholieren geven voornamelijk aan dat ze minder geld hebben om uit te geven, MBO-studenten hebben zelf of in hun omgeving vooral met ontslagen te maken gehad. Werkloosheid, minder beschikbare bijbanen of minder uren kunnen maken zijn andere problemen waar jongeren mee te maken hebben. Een gebrek aan ervaring is volgens de jongeren de belangrijkste reden ze extra hard door de crisis worden getroffen. Het deel van de jongeren dat vindt dat jongeren helemaal niet hard door de crisis worden getroffen is onder middelbare scholieren tweemaal zo groot als onder MBO-studenten.

Studie en doorleren

Inleiding

Alle deelnemers zitten nog op school en volgen een MBO-opleiding. Hoe denken zij over het belang van school? Een belangrijke strategie van de overheid om jeugdwerkloosheid tegen te gaan is om jongeren te stimuleren om langer door te leren. In dit hoofdstuk komt aan bod hoe jongeren denken over doorleren. Hebben ze al bepaald of ze gaan doorleren? Wat vinden ze van het idee om jeugdwerkloosheid tegen te gaan door het stimuleren van doorleren? Worden jongeren door school goed bijgestaan bij het maken van deze keuze? Hoe kan deze begeleiding eventueel worden verbeterd? Deze vragen en meer zijn met de jongeren besproken middels stellingen en open vragen, waarbij gediscussieerd kon worden.

“Opleiding is belangrijk!”

Het belang van een diploma wordt in sterke mate onderkend door de jongeren. Van de in totaal 640 jongeren is 86% het eens met de stelling “Zonder diploma kom je moeilijk aan een baan”. De gemiddelde score ligt onder middelbare scholieren een half punt hoger dan onder MBO-studenten. Zeven van de tien deelnemers aan de chatsessies is ook van mening dat een hogere opleiding het makkelijker maakt om werk te vinden. Middelbare scholieren zijn het hier in iets sterkere mate mee eens dan MBO-scholen. Circa een derde van de jongeren op zowel de middelbare scholen als op de MBO-opleidingen laat zijn studiekeuze beïnvloeden door de crisis.

Stellingen	zeer oneens	oneens	eens	zeer eens	Gem.
Zonder diploma kom je moeilijk aan een baan	5%	9%	29%	57%	3,37
MBO	9%	15%	42%	34%	3,01
VO	4%	7%	25%	64%	3,49
Hoe hoger je opleiding, hoe makkelijker het is om werk te vinden	6%	24%	35%	36%	3,00
MBO	3%	32%	46%	19%	2,80
VO	7%	21%	31%	41%	3,07
De crisis heeft geen invloed op mijn studiekeuze	13%	19%	37%	30%	2,85
MBO	12%	17%	46%	25%	2,84
VO	14%	20%	34%	32%	2,85

Veel twijfel over doorleren

Er zijn nog een tweetal vragen gesteld met betrekking tot doorleren. Op de eerste vraag “Weet je wat je na je opleiding wilt gaan doen?” antwoordt 56% met een “ja”. Van de 43% van de jongeren die het nog niet weet antwoordt 29% gewoonweg met “nee”, 15% geeft aan hierbij hulp nodig te hebben. Het aandeel jongeren dat hulp verlangt bij het beslissen wat ze na hun opleiding willen doen

is onder middelbare scholieren 12%, onder MBO-studenten 24%. De tweede vraag was “Ben je van plan om door te gaan leren?”. Hier antwoordt 73% met “ja” op, “9% met “nee” en 17% met “misschien”. Onder middelbare scholieren zijn twee maal zoveel jongeren van plan om door te leren als onder MBO-studenten, in deze laatste groep wordt nog door 42% getwijfeld hierover. Uit beide vragen komt naar voren dat een deel van de jongeren nog belangrijke beslissingen te nemen heeft.

Stellingen	Ja	Nee	Hulp
Weet je wat je na je opleiding wilt gaan doen?	56%	29%	15%
MBO	43%	34%	24%
VO	61%	27%	12%
	Ja	Nee	Misschien
Ben je van plan om door te gaan leren?	73%	9%	17%
MBO	42%	16%	42%
VO	82%	8%	10%

Stimuleren van doorleren: een goed initiatief!

Een manier waarop de overheid jeugdwerkloosheid wil tegengaan is door het stimuleren van doorleren. Vinden jongeren dit een goed idee? Circa twee derde van de jongeren reageert positief op dit initiatief van de overheid. Een kanttekening die jongeren hier regelmatig bij plaatsen is dat doorleren ook geld kost en niet iedereen zich dit kan veroorloven. Aan de andere kant vindt een derde deel van de jongeren stimuleren van doorleren geen goed idee. Onder middelbare scholieren is de meest genoemde reden hiervoor dat leren niet leuk is, MBO-studenten uiten vaker de zorg dat er dan een te grote groep hoogopgeleiden ontstaat.

	Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
			Totaal	MBO	VO
Bevestigende antwoorden	Goed	187	29%	37%	27%
	Moet er wel geld voor zijn	133	21%	14%	23%
	Meer kans op een baan	103	16%	17%	16%
Ontkennende antwoorden	Slecht	88	14%	9%	15%
	Leren is niet leuk	60	9%	6%	10%
	Ik ga liever werken	27	4%	2%	5%
	Uistel van het probleem	24	4%	6%	3%
	Dan komen er teveel hoogopgeleiden	23	4%	10%	2%

“Heel goed. Je stimuleert jongeren hiermee en voor lange termijn levert dit alleen maar positieve factoren op. Meer kennis, meer macht en meer belastinggeld!”

“Goed want dan kan je een betere baantje vinden waar je meer geld voor krijg en meer mogelijkheid in keuzes.”

“Jongeren moeten er wel geld voor hebben. dat kunnen ze wel makkelijk zeggen.”

“Nee, want zo doen jongeren nooit ervaring op.”

“Het verhaal heeft 2 kanten, als iemand niet goed kan leren willen ze sneller werken.”

Werkgelegenheid beïnvloedt studiekeuze bij 40%

Het volgende discussieonderdeel draait om de vraag of de jongeren wel of geen rekening met de werkgelegenheid houden bij het kiezen van een vervolgopleiding. In onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak bepaalde antwoorden worden gegeven. Iets meer dan zes op de tien jongeren geeft aan geen rekening te houden met de werkgelegenheid bij het kiezen van een vervolgopleiding. Naast simpelweg “Nee” is geven veel jongeren als nuance dat ze willen gaan doen wat ze leuk vinden. Met name onder de MBO-studenten wordt deze specifieke reden vaak genoemd. Circa vier op de tien jongeren houdt wel rekening met de werkgelegenheid, met als belangrijkste motivatie dat men anders bang is om geen werk te hebben of voor niets een opleiding te hebben gevolgd.

	Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
			Totaal	MBO	VO
Ontkennende antwoorden	Nee	238	38%	29%	41%
	Ik ga doen wat ik leuk vind!	155	25%	40%	21%
Bevestigende antwoorden	Ja	129	21%	15%	22%
	Bang om geen werk te hebben	43	7%	5%	7%
	Anders is je opleiding voor niets	38	6%	8%	6%
	Ik wil (veel) geld verdienen	18	3%	3%	3%

“Nee, ik hou er geen rekening mee, want wanneer ik klaar ben met mijn studie kan het veranderd zijn!”

“Nee ik doe liever wat ik leuk vind en dan verdien ik maar wat minder.”

“Jawel, een opleiding zonder enige vorm van toekomstperspectief is niet echt handig, er zijn vast ook wel dingen die je interessant vindt en waar er toekomstperspectief is.”

“Nou je gaat toch niet voor iets leren als je zeker weet dat er toch maar weinig banen zijn.”

Hulp school bij studiekeuze moet beter

De overheid heeft zich ten doel gesteld doorleren bij jongeren te stimuleren. Een belangrijke informerende en motiverende rol is hierbij weggelegd voor de scholen. School is de partij die dichtbij de jongeren staat en waar zij in eerste instantie ook hun informatie vandaan willen halen. Om deze reden hebben wij de jongeren de vraag “Vind je dat school goed helpt bij het maken van keuzes na je examen?” voorgelegd. Uit de reacties spreekt veel ontevredenheid over de hulp vanuit school. Zoals uit onderstaande tabel blijkt is driekwart van de reacties hierover negatief. De meest gehoorde concrete opmerking hierover is dat er veel zelf uitgezocht moet worden. Ook genoemd werden meer individuele gesprekken en meer informatie of voorlichtingen over mogelijke vervolgopleidingen en carrièremogelijkheden- en perspectieven die de vele opleidingen te bieden hebben. Er zijn weinig

verschillen tussen de MBO-studenten en de middelbare scholieren, behalve dat iets meer middelbare scholieren aangeven tevreden te zijn over de hulp van school bij studiekeuze.

Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
		Totaal	MBO	VO
Nee	300	59%	62%	57%
Veel zelf uitzoeken	33	6%	6%	7%
Meer gesprekken/slechte begeleiding	17	3%	5%	3%
Meer informatie/voorlichtingen	16	3%	3%	3%
Meer uitleg over opleidingen	5	1%	1%	1%
Ja	130	26%	21%	28%
Weet ik (nog) niet	8	2%	3%	1%

“School is alleen voor te leren verder helpen ze met niks.”

“Nee, we moeten het meeste zelf uitzoeken.”

“Ik heb nog nooit een goed gesprek erover gehad.”

“Nee niet echt omdat diegene die er over gaat je niet zo goed kent en die heeft dan ook geen idee wat je ligt.”

“Ze zitten achter je aan met het kiezen van je volgende school.”

“Als je er zelf komt met de vraag krijg je voldoende hulp.”

“Een beetje, je moet zelf ook weten wat je leuk vind, als je je richting weet waar je heen wil hebben ze goede hulp bij het vinden van een passende opleiding.”

Hoe? Meer informatie over opleidingen en persoonlijke aandacht

De belangrijkste vraag die nu naar voren komt: hoe kan de begeleiding door school bij het maken van keuzes verbeterd worden? Vaak wordt aangegeven dat er meer persoonlijke aandacht zou moeten zijn, bijvoorbeeld in de vorm van individuele gesprekken. De MBO-studenten hebben hier het meest behoefte aan. Er is een duidelijke behoefte om als individu met een voorlichter of docent te praten, zodat de voorlichting op persoonlijke wensen aansluit. Het lijkt een eerste voorwaarde bij het maken van een studiekeuze, maar toch wordt vaak door de jongeren aangegeven dat er behoefte is aan meer informatie over opleidingen. Wat veel jongeren ook nuttig zouden vinden, is voorlichting van ervaringsdeskundigen krijgen. Hierbij kan gedacht worden aan voorlichting door mensen die een bepaalde opleiding hebben gevolgd en enkele jaren werkervaring hebben in het bijbehorende werkveld, maar ook voorlichtingen door leraren van de te kiezen vervolgoopleidingen. Vooral door de middelbare scholieren wordt verder relatief vaak aangegeven dat zij meer open dagen zouden willen bezoeken. Tot slot is hier en daar geopperd dat de leraren zelf beter geïnstrueerd dienen te worden.

Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
		Totaal	MBO	VO
Meer persoonlijke aandacht/individuele gesprekken	45	33%	43%	21%
Meer informatie over opleidingen geven	44	32%	29%	31%
Voorlichting door ervaringsdeskundigen/leraren van opleidingen	16	12%	12%	10%
Open dagen	15	11%	3%	17%
Leraren instrueren	14	10%	9%	10%
Meer tests	3	2%	4%	10%

“De mentor moet je helpen niet iemand anders die je niet kent.”

“Dat ze één voor één leerlingen ondervragen wat wil je doen voor opleiding. Wat de nadelen en de voordelen zijn.”

“Meer mogelijkheden om het één op één met je decaan/mentor over je vervolgopleiding te hebben.”

“We krijgen alleen info over Da Vinci.”

“De opleidingen waarmee je met dit diploma naar kunt doorstromen op een rijtje zetten.”

“We kunnen op bezoek gaan bij hogere scholen of op werkplekken te gaan kijken.”

“Door speciale informatie lessen te geven, gastlessen.”

“Ja, ze kunnen studenten van verschillende scholen vragen om iets over hun opleiding te vertellen.”

“De scholieren meer betrekken wat betreft degene wat op de arbeidsmarkt speelt.”

Samengevat

Jongeren erkennen het belang van een diploma in sterke mate. Een hogere opleiding maakt het bovendien volgens 72% van de middelbare scholieren en 65% van de MBO-studenten makkelijker om een baan te vinden. Circa drie à vier op de tien jongeren laat zijn studiekeuze beïnvloeden door de crisis. De voornaamste reden voor jongeren om dit niet te doen is “Ik ga doen wat ik leuk vind”. Verder weet vier op de tien jongeren nog niet wat hij gaat doen na het afronden van zijn opleiding, maar een groot deel van de jongeren (73%) weet wel dat hij van plan is om door te gaan leren. Een behoorlijk deel (42%) van de MBO-studenten twijfelt echter nog over doorleren. Tweederde van de jongeren vindt het een goed idee van de overheid om doorleren te stimuleren, als middel om de jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Driekwart van de jongeren is niet tevreden over de hulp van school bij het maken van een studiekeuze. Wat kan er volgens de jongeren dan beter? Er is behoefte aan meer persoonlijke aandacht, bijvoorbeeld in de vorm van individuele gesprekken, en aan meer informatie over te kiezen opleidingen. Zoals eerder al bleek heeft een deel van de jongeren geen weet van de werkgelegenheid die er na het volgen van een bepaalde opleiding is. Dit kan men hier terug zien: jongeren geven aan meer te willen weten over de vervolgopleidingen en de carrièreperspectieven die de opleidingen bieden. Een zeer concreet idee dat door de jongeren wordt aangedragen is voorlichting door ervaringsdeskundigen. Dit kunnen bijvoorbeeld oud-studenten van een opleiding met een aantal jaren werkervaring zijn of docenten van te kiezen opleidingen.

Arbeidsmarkt

Inleiding

Een opleiding dient als voorbereiding op de arbeidsmarkt. Tweederde van de deelnemers aan de chatsessies zit momenteel in het derde of vierde leerjaar van een MBO-opleiding, waardoor toetreding tot de arbeidsmarkt voor velen al een relevant thema is. Eerder is al aangegeven dat vier op de tien jongeren nog niet weet wat hij na zijn opleiding gaat doen en een zelfde deel twijfelt over de vraag of hij gaat doorleren. De arbeidsmarkt kan een belangrijke invloed hebben op deze beslissing. Hoe kijken de jongeren in de Drechtsteden op dit moment tegen werk en de arbeidsmarkt aan? Houdt de stijgende werkloosheid hen bezig? Hoeveel uur besteden zij aan het zoeken van werk? Welke factoren zijn in de ogen van jongeren belangrijk voor het vinden van een baan? Er wordt ook ingegaan op de vraag wat jongeren vinden van de Wet Investeren in Jongeren (Wet WIJ).

Jongeren willen werken, maar waar is voldoende werk?

Uit de reacties op onderstaande stellingen kunnen een aantal dingen worden opgemaakt. Op zowel de MBO-opleidingen als de middelbare scholen wil zes op de tien jongeren zo snel mogelijk gaan werken als school is afgerond. Ongeveer een derde van de jongeren denkt dat er niet voldoende werk beschikbaar is zodra school is afgerond. Ook hier ontlopen de meningen van de MBO-studenten en de middelbare scholieren elkaar weinig. Verder geeft de helft van de jongeren aan niet te weten in welke beroepen veel werk is. MBO-studenten zijn gemiddeld ouder en hebben al een keuze wat betreft studierichting gemaakt, waarbij waarschijnlijk enige vorm van voorlichting of het zoeken van informatie aan te pas is gekomen. Ondanks dit geeft een even zo groot deel van de MBO-studenten als van de middelbare scholieren aan niet te weten in welke beroepen veel werk is.

Stellingen	zeer oneens	oneens	eens	zeer eens	Gem.
Als ik school heb afgerond wil ik zo snel mogelijk gaan werken	14%	27%	29%	30%	2,74
MBO	8%	31%	31%	31%	2,85
VO	16%	26%	28%	29%	2,71
Als ik school heb afgerond is er voldoende werk voor mij	6%	29%	54%	11%	2,69
MBO	3%	35%	55%	6%	2,65
VO	7%	27%	54%	12%	2,70
Ik weet in welke beroepen veel werk is	8%	43%	40%	8%	2,48
MBO	6%	46%	43%	5%	2,48
VO	9%	42%	39%	9%	2,48

Helpt jongeren denkt meer dan 5 uur per week naar werk te gaan zoeken

Hoeveel uur per week denken de jongeren gemiddeld aan het zoeken naar werk te gaan besteden na hun studie? Twee derde van de jongeren denkt tussen 0 en 5 uur per week te gaan besteden aan het zoeken naar werk. Er zijn slechts kleine verschillen tussen de MBO-studenten en middelbare scholieren: de groep die tussen 0 en 5 uur denk te gaan besteden aan het zoeken naar werk is onder middelbare scholieren wat groter, de andere groepen zijn onder MBO-studenten iets groter.

Hoeveel uur per week ga je besteden aan het zoeken van werk?	
0-5 uur	67%
5-10 uur	21%
10-15 uur	8%
15-20 uur	3%
meer dan 20 uur	1%

Weinig jongeren bezig met stijgende werkloosheid

Anno 2010 groeit de werkloosheid sterk, niet in de laatste plaats onder jongeren. Nieuw op de krappe arbeidsmarkt, met dikwijls weinig werkervaring en geen vast contract, hebben jongeren het vaak extra lastig om een baan te vinden. Ook in de Drechtsteden is dit het geval. Het aantal jongeren onder de 23 dat een WWB uitkering heeft is eind 2009 20% hoger dan eind 2008. Het aantal WW-uitkeringen aan jongeren onder de 27 is in 2009 gestegen met 180%. Het aantal Niet Werkende Werkzoekenden onder de 23 steeg in 2009 met 68%, onder jongeren tussen 23 en 26 is dit zelfs 98%. Deze stijgingen zijn over het algemeen sterker dan de landelijke gemiddelden en er zijn nog weinig tekenen van herstel (Bron: Crisismonitor Drechtsteden april 2010). De effecten van het dalende banenaanbod zijn onder jongeren dus goed merkbaar. Een vraag die hierbij gesteld kan worden is of de stijgende jeugdwerkloosheid jongeren bezig houdt. Dit blijkt niet het geval te zijn. Driekwart van de deelnemers op zowel de MBO-opleidingen als de middelbare scholen antwoordt ontkennend op de vraag "Houdt de stijgende werkloosheid je bezig?". De meesten geven aan geen last van de stijgende werkloosheid te hebben. Andere redenen zijn "Ik heb al werk" en "Ik ga nog verder studeren". Circa een kwart van de jongeren houdt zich wel bezig met de stijgende werkloosheid.

	Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
			Totaal	MBO	VO
Ontkennende antwoorden	Heb er geen last van	313	53%	46%	55%
	Heb al een bijbaan/werk	58	10%	12%	9%
	Want ik studeer/ga verder studeren	57	10%	11%	9%
	Lost zich in de toekomst weer op	17	3%	5%	2%
Bevestigende antwoorden	Ja	131	22%	26%	21%
	Nu nog niet, maar voor later wel	14	2%	1%	3%

"Nee niet echt, ik heb werk, en met ander werk voorlater ben ik nog niet bezig, eerst doorleren!"

"Nee, want ik zit nog op school, het is nog niet zo belangrijk."

"Nee, want als wij gaan werken is er weer werk genoeg."

"Ja, je moet wel weten waar je wel en niet kan gaan werken."

Wet WIJ; een goed idee!

Per 1 oktober 2009 is de nieuwe Wet Investeren in Jongeren (Wet WIJ) van kracht geworden. Deze wet maakt het voor jongeren onder de 27 verplicht om een opleiding te volgen of te werken. Een uitkering is alleen een mogelijkheid wanneer hieraan voldaan wordt. Op deze manier wordt het voor jongeren lastiger om een uitkering te krijgen. Wat vinden jongeren van dit initiatief? Van de jongeren vindt 66% de Wet WIJ een goed idee, onder MBO-studenten is dit zelfs 75%. De hoofdreden is dat de jongeren denken dat niemand anders nog wil werken. Aan de andere kant vindt 34% de Wet WIJ geen goed idee, waarbij meer middelbare scholieren deze mening is toegedaan dan MBO-studenten.

	Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
			Totaal	MBO	VO
Negatieve reacties	Niet goed	127	24%	18%	25%
	Niet eerlijk als mensen écht werk zoeken maar niet kunnen vinden	32	6%	6%	6%
	Sommigen hebben het nodig	19	4%	2%	4%
Positieve reacties	Goed	180	34%	37%	33%
	Anders wil niemand werken/je moet gewoon werken voor je geld	162	30%	35%	29%
	Je moet wat doen met je diploma	13	2%	3%	3%

“Het is raar, want je kan er niks aan doen als je geen baan hebt ondanks dat je er zoveel voor hebt geleerd.”

“Ja niet best, want hoe moet je anders geld binnen krijgen? Je kan moeilijk op de zak van je ouders gaan leven.”

“Ik vind dat goed, omdat jongeren als ze er moeite voor doen wel een goede baan kunnen vinden, of ze kunnen gewoon verder studeren.”

“Die uitkering stimuleert de jongeren natuurlijk niet.”

“Het is toch logisch dat je niet zomaar een uitkering krijgt als je geslaagd bent? Anders bereik je straks helemaal niks!”

Samengevat

Zes op de tien jongeren geeft aan dat hij of zij na het afronden van school zo snel mogelijk wil gaan werken. Circa de helft van zowel de middelbare scholieren als de MBO-studenten weet niet in welke beroepen veel werk is. Voor deze niet geringe groep zal werkgelegenheid überhaupt geen invloed kunnen hebben op studiekeuze. Tweederde van de jongeren is verder van mening dat er voldoende werk beschikbaar zal zijn als school is afgerond. Het is wellicht ook hierom dat het grootste deel van de jongeren (67%) relatief weinig tijd (0-5 uur) denkt te gaan besteden aan het zoeken naar werk na hun studie afgerond te hebben. Het beeld ontstaat dat de jongeren ondanks de crisis denken weinig problemen te zullen ervaren als het gaat om werk vinden. Dit beeld wordt bevestigd door de reacties op de vraag “Houdt de stijgende werkloosheid jou bezig?”. Driekwart van de reacties op deze vraag is namelijk ontkennend. Jongeren geven als reden voornamelijk dat zij er zelf geen last van hebben.

Oplossingen jeugdwerkloosheid

Nadat de jongeren hun mening en ideeën over de voorgaande onderwerpen hebben kunnen geven, is er gediscussieerd over oplossingen voor de stijgende jeugdwerkloosheid. Wat zijn in de ogen van de jongeren geschikte oplossingen om jeugdwerkloosheid tegen te gaan? Een lastige vraag, waar toch driftig op werd ingegaan. Dit op zich lijkt al een indicatie dat de groepchats de jongeren aan het denken hebben gezet en hun interesse in het onderwerp jeugdwerkloosheid hebben aangewakkerd. De indruk ontstaat dat de jongeren de relevantie van het onderwerp voor henzelf meer inzien. Naast de meest genoemde categorieën oplossingen, die in de tabel hiernaast zijn weergegeven, zijn vooral individuele oplossingen interessant. Dit omdat de categorieën toch vrij algemeen zijn. Naar het idee van de jongeren zijn vooral meer banen creëren en langer doorleren goede oplossingen om jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Er zijn hier een aantal verschillen tussen MBO-studenten en middelbare scholieren te zien. Langer doorleren is door de middelbare scholieren relatief vaak genoemd. De MBO-studenten vinden stages, subsidie voor jongeren om ze te laten doorleren en combinatietrajecten van werken en leren vaker geschikte oplossingen dan middelbare scholieren.

Opvallend is dat een aantal categorieën antwoorden waar de jongeren mee komen overeenkomen met de ideeën zoals die in het Actieplan Jeugdwerkloosheid staan. Meer banen creëren, langer doorleren, meer stagemogelijkheden, subsidies voor het aannemen van jongeren en meer mogelijkheden om werk- en leertrajecten te volgen zijn oplossingen uit het Actieplan die de jongeren zelf ook aandragen. Hieruit blijkt dat jongeren goed door hebben waar de schoen wringt en dat er onder de jongeren draagvlak is voor de genoemde oplossingen.

Antwoord	Aantal keer genoemd	Percentages		
		Totaal	MBO	VO
Meer banen creëren	135	40%	36%	41%
Langer doorleren	64	19%	11%	22%
Stages	31	9%	12%	8%
Subsidie voor jongeren om ze te laten doorleren	25	7%	12%	6%
Jongere werknemers meer kansen geven	24	7%	8%	7%
Subsidies voor aannemen jongeren	22	6%	6%	7%
Ouderen minder werken	22	6%	7%	6%
Werken en leren	18	5%	9%	4%

Een aantal ideeën van jongeren staat hieronder weergegeven. Een selectie van deze ideeën zal in de vorm van een prijsvraag als onderdeel van de campagne “Jij & Je Toekomst” door jongeren nader worden uitgewerkt. Het doel is om op deze manier concrete uitwerkingen van de beste ideeën door verschillende jongeren te vergaren. Enkele quotes:

“Betere communicatie tussen bedrijven en opleidingen van school.”

“Meer voorlichtingen geven over andere opleidingen en wat voor mogelijkheden die opleidingen geven. Zo kan je pas een goede beslissing nemen over of je wil doorleren”.

“Een paar banen per bedrijf reserveren voor pas afgestudeerden.”

“Er worden maar weinig werk- en leerplekken aangeboden en als die meer worden aangeboden dan kunnen jongeren meer werken omdat ze meer ervaring krijgen.”

“Speciale bedrijven met alleen maar banen voor mensen die net van school komen zodat ze ervaring kunnen opdoen.”

“Subsidie geven om mensen aan te nemen met minder werkervaring.”

Meedenken

Inleiding

De vraag die rest is wat de jongeren er zelf van vonden om door middel van een groepchatsessie benaderd te worden. Het is een moderne methode, bedoeld om goed aan te sluiten bij de belevingswereld van jongeren. In een voor hun herkenbaar scherm kunnen zij over een maatschappelijk relevant onderwerp hun mening geven, waarbij ook ruimte is voor een lach. De mening van de jongeren over zowel het feit dat hun mening wordt gevraagd als over de manier waarop, namelijk een chatsessie, is middels verschillende vragen gepeild.

Groepchatsessie bevalt jongeren

De groepchatsessie is de jongeren goed bevallen. Misschien wel de belangrijkste vraag om de mening van de jongeren over de groepchatsessie te achterhalen is of de jongeren nog een keer mee zouden willen doen. Hier antwoordt 63% van de jongeren met "Ja" op. De jongeren hebben de groepchatsessie ook een cijfer tussen een en tien gegeven. Ruim 80% van de deelnemers gaf de sessie een voldoende. De gemiddelde beoordeling was een 7,0.

Jongeren willen meedenken

Op de vraag "Vind je het belangrijk om mee te denken over jeugdwerkloosheid?" antwoordt 65% "Ja". Verder geeft ongeveer de helft van de deelnemers aan dat ze met de gemeente mee zou willen denken over onderwerpen die jongeren aangaan. De bereidheid tot meedenken blijkt er onder jongeren dus zeker te zijn. De groepchatsessie lijkt in de ogen van de jongeren een geschikte manier. Bijna vijf op de tien jongeren geeft aan ook op andere manieren dan middels een groepchatsessie met de gemeente mee te willen denken.

Jongeren bereiken via reclame op TV en Hyves

Tot slot is de vraag gesteld hoe de gemeente jongeren het beste kan bereiken. Uit de tabel hiernaast kan worden opgemaakt dat reclames het beste middel zijn om jongeren te bereiken. TV en hyves lijken daarbij geschikte media om jongeren te bereiken.

Hoe kan de gemeente jou het best bereiken?	%
Reclame	30%
TV	27%
Hyves	22%
Internet	13%
E-mail	7%
Radio	1%

Aanbevelingen

In dit rapport zijn de volgende thema's aan bod gekomen: "Situatie jongeren: hoe staan zij in de crisis?", "Studie en doorleren", "Arbeidsmarkt", "Oplossingen jeugdwerkloosheid" en "Meedenken". Hieruit komt een beeld naar voren omtrent jongeren en jeugdwerkloosheid, waarop we een aantal aanbevelingen kunnen baseren.

Situatie jongeren

Gemiddeld geeft drie op de tien jongeren aan effecten van de crisis te merken als dit in een meerkeuzevraag wordt gesteld. Dit aantal ligt bij MBO-studenten hoger dan bij middelbare scholieren. In discussievorm lijkt het aantal jongeren dat zelf of in zijn omgeving effecten van de crisis merkt echter aanzienlijk hoger te zijn. Het feit dat in eerste instantie drie op de tien jongeren aangeeft effecten van de crisis te merken en vervolgens bij de discussie zeven op de tien jongeren dit aangeeft, geeft aan dat het voeren van een discussie de bewustwording bij jongeren vergroot. Jongeren geven vooral aan dat ze minder geld hebben om uit te geven en dat er minder bijbaantjes beschikbaar zijn of dat ze minder uren kunnen maken bij hun huidige baan. In het kader van bewustwording zou vooral voorlichting een geschikt middel zijn. Tips over geldbeheer en wellicht acties om geld te besparen zullen jongeren aanspreken en de aandacht bij jongeren voor jeugdwerkloosheid kunnen trekken. Daarnaast hebben jongeren behoefte aan meer informatie over waar zij bijbanen kunnen vinden. Bij het laatste onderwerp "Meedenken" bleek dat reclame het meest geschikt is om jongeren te benaderen, waarbij TV en Hyves de meest genoemde media zijn om dit te doen. Deze media kunnen dan ook gebruikt worden om jongeren te informeren over waar (bij)banen te vinden zijn en op wat voor manier jongeren met hun geld moeten omgaan en hoe zij geld kunnen besparen.

- Betrek jongeren bij de discussie over jeugdwerkloosheid om de bewustwording te vergroten.
- Informeer jongeren via reclames over waar ze (bij)banen kunnen vinden.
- Geef jongeren tips over geldbeheer en acties om geld te besparen. Dit om het bewustzijn over jeugdwerkloosheid verhogen.

Studie en doorleren

Van de 640 deelnemende jongeren denkt 86% dat je zonder diploma moeilijk aan een baan komt. Bovendien is 70% van mening dat een hogere opleiding de kansen op een baan verhoogt. Hieruit volgt dat het belang van een opleiding door de jongeren wordt erkend. Over keuzes na de huidige opleiding is nog veel twijfel. Van de middelbare scholieren weet 40% nog niet wat hij na zijn opleiding gaat doen, onder MBO-studenten is dit zelfs circa 60%. Deze twijfel is ook terug te zien in het feit dat slechts 42% van de MBO-studenten van plan is om door te gaan leren en een even zo groot deel van de MBO-studenten nog twijfelt of hij gaat doorleren. Zes op de tien jongeren houdt geen rekening met de werkgelegenheid als hij een studiekeuze gaat maken, hoofdzakelijk omdat jongeren zeggen:

“Ik ga doen wat ik leuk vind”. Ook voor deze kwesties lijkt voorlichting de voornaamste oplossing. Een groot deel van deze voorlichting kan voor rekening van scholen komen.

Puur wat studiekeuze betreft geven jongeren aan dat ze veel zelf moeten uitzoeken en behoefte hebben aan meer informatie en persoonlijke begeleiding. Uit de reacties van jongeren blijkt ook dat er weinig structuur binnen scholen is hiervoor, het lijkt een enigszins ondergesneeuwd onderwerp. Het moet in de eerste plaats voor jongeren duidelijk zijn bij wie ze terecht kunnen met hun vragen. Het spreekt voor zich dat een begeleider hier ook kennis over moet hebben. Maar het lijkt ook vanzelfsprekend dat jongeren informatie over vervolgopleidingen krijgen, terwijl veel jongeren toch aangeven behoefte te hebben aan meer informatie over opleidingen. Contacten met docenten van mogelijke vervolgopleidingen kunnen een oplossing zijn. Docenten van vervolgopleidingen of personen die deze opleiding zelf volgen of hebben gevolgd zouden vaker voorlichtingen kunnen geven op scholen. Op deze manier krijgen jongeren een goed beeld van wat een opleiding inhoudt, hoe groot de kansen op werk zijn na een opleiding en wat voor soorten werk je allemaal kan doen na een bepaalde opleiding. Op deze manier kunnen jongeren direct hun vragen stellen aan iemand die zeker wel over de juiste kennis beschikt.

- Onderwijs dient meer te investeren in voorlichting:
 - Met name onder MBO-studenten bestaat veel twijfel over doorleren. Informeer deze groep over de toegevoegde waarde van doorleren en over de risico's om werkloos te worden. De jeugdwerkloosheid in deze groep is namelijk relatief hoog.
 - Van zowel middelbare scholieren als MBO-studenten weet een deel nog niet wat hij na zijn opleiding gaat doen. Bouw momenten voor jongeren in om hier mee bezig te zijn zodat jongeren hier bewust mee aan de slag gaan.
 - Organiseer interactieve voorlichtingsbijeenkomsten en workshops voor de jongeren. Deze methode stimuleert jongeren om actief met het onderwerp bezig te zijn.
 - Laat jongeren weten bij wie of waar ze terecht kunnen met vragen over vervolgopleidingen. Biedt ze een structuur bij het maken van hun keuze, zodat jongeren een houvast hebben en niet het gevoel hebben dat ze zelf alles moeten uitzoeken.
 - Laat docenten van vervolgopleidingen samen met recent afgestudeerde studenten voorlichting geven op scholen.

Arbeidsmarkt

De helft van de jongeren weet niet in welke beroepen veel werk is. Op deze manier zullen zij bij hun studiekeuze ook geen rekening houden met de werkgelegenheid, zelfs al zouden zij dit willen. Hier zou meer over gecommuniceerd moeten worden. De stijgende werkloosheid is voor driekwart van de jongeren ook geen issue. Hoofdrede: jongeren hebben er zelf nog weinig mee te maken. Het is begrijpelijk dat een jongere die nog op school zit niet stilstaat bij jeugdwerkloosheid. Een gevolg is wel dat zijn keuzes hier ook niet door beïnvloed zullen worden. Tweederde van de jongeren denkt ook dat er voldoende werk beschikbaar na het afronden van een opleiding. Reclames van jongeren

die hun verhaal of ervaring vertellen kunnen hier verandering in brengen en zorgen voor meer bewustwording.

- Vertel jongeren in welke branches de kans op een baan groot dan wel klein is. Middels concrete cijfers en voorbeelden kan het deel van de jongeren, dat rekening houdt met werkgelegenheid bij het kiezen van een vervolgopleiding, worden vergroot.
- Geef jongeren voorbeelden van andere jongeren die tegen problemen zijn aangelopen. Zo staat het minder ver van hun bed en zal de bewustwording worden vergroot.

Oplossingen jeugdwerkloosheid

Jongeren hebben een aantal oplossingen aangedragen, die voor een groot deel overeenkomen met oplossingen zoals die in het Actieplan Jeugdwerkloosheid zijn beschreven. Hieruit blijkt dat jongeren goed doorhebben waar de schoen wringt en zelf goede en gepaste oplossingen kunnen bedenken. Wat vooral opvalt is dat de jongeren graag bezig willen zijn. Veel ideeën zijn hierop gericht. Eerder hebben de jongeren al aangegeven dat een gebrek aan ervaring het belangrijkste nadeel is van jongeren bij het zoeken van een baan. Veel ideeën draaien ook om het opdoen van ervaring. Het is een voorbeeld van de motivatie, die bij veel jongeren aanwezig is, om aan de slag te gaan. Daarnaast wordt langer doorleren vaak door de jongeren als oplossing genoemd. Eerder bleek al dat jongeren vinden dat er wat betreft voorlichting een hoop verbeterd kan worden door scholen. Het belang daarvan blijkt hier nogmaals.

- Jongeren hebben een goed beeld van geschikte oplossingen voor jeugdwerkloosheid. Laat hen vaker, bijvoorbeeld in het kader van een school- of studieopdracht, hieraan werken.
- Investeer meer in voorlichting door scholen om doorleren te stimuleren!

Meedenken

De jongeren reageren positief op de chatsessie zelf en op het idee dat hun input waardevol gevonden wordt. De sessie is dan ook door acht van de tien jongeren met een voldoende beoordeeld. Bovendien gaf 65% van de deelnemers na de sessie aan het belangrijk te vinden om mee te denken over jeugdwerkloosheid, bijna vijf op de tien jongeren zou ook over andere onderwerpen die jongeren aangaan mee willen denken met de gemeente. Tijdens de sessies is ook te merken dat jongeren zich gemotiveerd voelen om waardevolle input te leveren. Dit is niet alleen nuttig om de informatie te verzamelen zoals die in dit rapport is weergegeven, maar deze intrinsieke motivatie is daarmee zeer geschikt om de bewustwording over een onderwerp als jeugdwerkloosheid te vergroten. De actieve houding van de deelnemers vormt hierbij een belangrijke toegevoegde waarde. De chatsessie is een methode gebleken die jongeren aanspreekt, vijf op de tien jongeren zou ook op andere manieren mee willen denken.

- Laat jongeren vaker op een actieve manier meedenken over onderwerpen die jongeren aangaan, om zowel hun mening en ideeën te verzamelen als het bewustzijn te vergroten.

Bijlage 1: de Groepchatsessie

Deel 1: Stellingen ben je het eens of oneens?

- *In het eerste onderdeel gaven de jongeren hun meningen over onderstaande stellingen, door op een schaal van 1 (zeer oneens) tot 4 (zeer eens) hun oordeel te geven.*
 - De crisis heeft geen invloed op mijn studiekeuze
 - Als ik school heb afgerond is er voldoende werk voor mij
 - Hoe hoger je opleiding, hoe makkelijk het is om werk te vinden
 - Ik weet in welke beroepen veel werk is
 - Ik merk weinig van de crisis
 - Zonder diploma kom je moeilijk aan een baan
 - Als ik school heb afgerond wil ik zo snel mogelijk gaan werken

Deel 2: Jij en de arbeidsmarkt!

- *Discussie*
 - Houdt de stijgende werkloosheid jou bezig? Waarom wel / niet?
 - Houd je bij het kiezen van een vervolgopleiding rekening met de werkgelegenheid? Waarom wel / niet?
 - Wat vinden jullie ervan dat je niet zomaar een uitkering kan aanvragen na je examen?

Deel 3: Werk en je toekomst!

- *Discussie*
 - Waar denk je dat een werkgever met name op let bij het aannemen van een nieuwe werknemer?
 - Kies je top drie, zet een vinkje achter de 3 beste ideeën.
 - Geef de top drie factoren een cijfer tussen de 1 en 10

Deel 4: Kennis over werk

- *Discussie*
 - Waarom denken jullie dat jongeren zo hard door de crisis worden getroffen?
 - Wat vinden jullie van het idee van de overheid om jeugdwerkloosheid tegen te gaan door jongeren te stimuleren om langer door te leren? Waarom wel / niet?
 - Vind jij dat school goed helpt bij het maken van keuzes na je examen?
 - Hoe kan de begeleiding door school verbeterd worden?

Deel 5: Geef een cijfer

- *Geef een cijfer tussen de 1 en 10: Hoe belangrijk denk je dat deze factoren zijn in voor het vinden van een baan?*
 - Hoe goed je je voorbereid hebt

- Op hoeveel manieren je gezocht hebt (bijvoorbeeld via internet, de krant)
- De hoeveelheid tijd die je gebruikt om een baan te zoeken
- Werkervaring
- Dingen die je naast je studie hebt gedaan
- Hoe je jezelf presenteert
- Je gemiddelde cijfer tijdens je studie
- Hoeveel initiatief je zelf neemt
- Hoe goed je collega's bij je passen
- Het zelfvertrouwen dat je uitstraalt
- Hoe enthousiast je overkomt

Deel 6: Oplossingen jeugdwerkloosheid

- *Discussie*

- Tegen welke problemen lopen jij en de mensen in je omgeving aan door de crisis?
- Hoe kan jeugdwerkloosheid het beste worden opgelost?

Deel 7: Enquête

- Ik ben jongen/meisje
- Wat is je leeftijd?
- Ik volg:
 - MBO niveau 1
 - MBO niveau 2
 - MBO niveau 3
 - MBO niveau 4
- In welk jaar van je opleiding/school zit je?
- Wanneer denk je je studie af te ronden?
- Na het afronden van school ga ik doorleren: ja/nee/misschien

Inhoudelijk

- Weet je goed wat je na je opleiding wilt gaan doen of heb je hulp/informatie nodig?
- Schat hoeveel uur per week je kwijt bent aan het zoeken van werk:
 - 0-5 uur
 - 5-10 uur
 - 10-15 uur
 - 15-20 uur
 - 20 uur of meer
- Vind jij het belangrijk om mee te denken over jeugdwerkloosheid?
- Hoe kan de gemeente jullie het beste bereiken? Via reclame op tv & radio, Hyves etc.

Waardering groepchat

- Wat vond je van deze groepchatsessie?
 - 1 t/m 10
- Ik doe graag nog een keer mee aan een groepchatsessie
 - Ja
 - Nee
- Wil je met de gemeente meedenken/meedoen over onderwerpen die jongeren aangaan?
 - Ja
 - Nee
- Deze groepsessie is één manier om mee te denken met de gemeente, zou je bereid zijn om op een andere manier ook deel te nemen? Bijvoorbeeld via gratis SMS, Twitter, Debat etc.
 - Ja
 - Nee
- Wil je op de hoogte worden gehouden van de resultaten of nog een keer meedoen, meedenken of meebeslissen vul dan hier je e-mail adres in....